

Vrijgave voor inspraak Recreatieve route Verversingskanaal en Esperantoplein

Het college van burgemeester en wethouders van Den Haag,

overwegende dat:

- op 31 mei 2011 het projectdocument Regentesse Zuid is vastgesteld (RIS180595) en op 3 oktober 2012 een samenwerkingsovereenkomst is gesloten met Staedion (RIS 248024) om de realisatie van deze gebiedsontwikkeling mogelijk te maken;
- onderdeel van dit projectdocument en de samenwerkingsovereenkomst een stedenbouwkundig plan en een schetsontwerp openbare ruimte was, waarin de aanleg van een recreatieve route langs het Verversingskanaal en de aanleg van een nieuw Esperantoplein wordt voorzien;
- via een coproductie met een vertegenwoordiging uit de buurt een voorlopig ontwerp voor het Esperantoplein is opgesteld;
- in opdracht van Staedion en de gemeente een voorlopig ontwerp is opgesteld voor de recreatieve route langs het Verversingskanaal, inclusief een verbinding over het Verversingskanaal tussen het Energiekwartier en het Regentessekwartier;
- hiermee een essentiële bijdrage wordt geleverd aan de leefbaarheid en fietsbereikbaarheid van het Energiekwartier;
- het college hiermee uitvoering geeft aan de kaders van het projectdocument;

besluit:

- het voorlopig ontwerp recreatieve Route Verversingskanaal voor inspraak vrij te geven;
- het voorlopig ontwerp Esperantoplein voor inspraak vrij te geven;
- dat de inspraakperiode loopt van 17 juni tot en met 29 juli 2020 .

Den Haag, 9 juni 2020

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris a.i.,
Ilma Merx

de wnd. burgemeester,
Johan Remkes

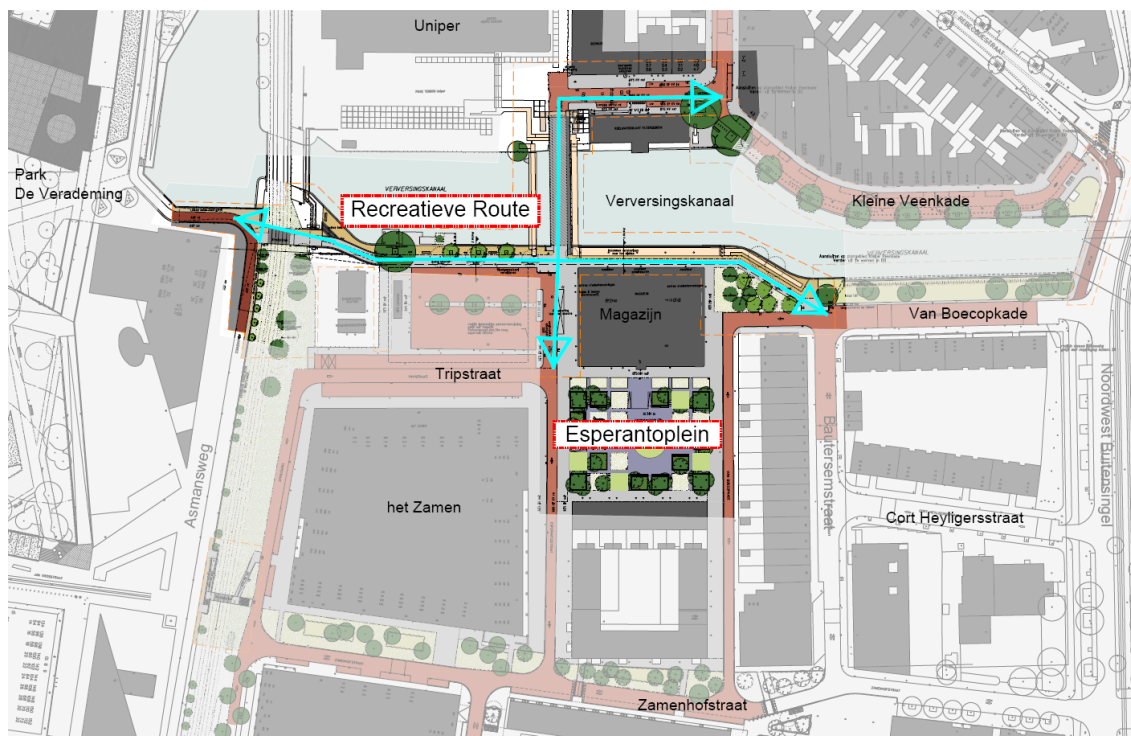
Toelichting vrijgave voor inspraak recreatieve route Verversingskanaal en Esperantoplein

De gebiedsontwikkeling Energiekwartier- Regentesse Zuid is de transformatie van het voormalige gemeentelijke industrieterrein (GIT) tot een eigentijds, centrumstedelijk woonmilieu met voorzieningen, bedrijvigheid, en unieke recreatieve mogelijkheden in het park De Verademing. Het Energiekwartier ligt tussen de Noordwest Buitensingel, de Loosduinseweg, tramlijn 11 en aan het Verversingskanaal. De nog functionerende Unipercentrale, met twee grote schoorstenen, is het zichticoon van het gebied, maar draagt met haar grote afgesloten terrein bij aan het geïsoleerde karakter van het gebied.

De recreatieve route langs het Verversingskanaal is bedoeld om dit geïsoleerde karakter van het gebied te doorbreken. Het vormt een voetgangers- en fietsverbinding tussen park De Verademing, het Energiekwartier, het Regentessekwartier en de sterfietsroute richting binnenstad en kust. De kanaaloever wordt ingericht om het recreatieve potentieel van het Verversingskanaal beter te benutten.

Het Esperantoplein ligt als een kleine open enclave in het hart van het Energiekwartier en sluit naast het Magazijn (gebouw waar o.a. brouwerij de Prael is gehuisvest) aan op de recreatieve route. Het is nu nog deels parkeerterrein en deels bouwterrein, maar zal gaan functioneren als een buurtontmoetingsplek met plek om te zitten of te spelen tussen het groen. Specifieke recreatieve voorzieningen zijn opgenomen in het net vernieuwde wijkpark De Verademing die via de nieuwe recreatieve route makkelijk te voet te bereiken is.

Het ontwerp voor het Esperantoplein en de recreatieve route zijn uitwerkingen van het stedenbouwkundig plan (Maxwan) en schetsontwerp openbare ruimte (IbDH) voor het Energiekwartier die onderdeel vormde van het projectdocument Energiekwartier Regentesse Zuid (RIS180595).

Ontwerpproces en afstemming met stakeholders

Het voorlopig ontwerp van het Esperantoplein is tot stand gekomen door een coproductie tussen een vertegenwoordiging van de omgeving, een landschapsarchitect en een ingehuurde procesbegeleider. Wijkbewoners konden zich aanmelden voor dit 'ontwerpteam' en uit alle aanmelding is een zo breed mogelijke vertegenwoordiging uit de wijk geselecteerd. Het ontwerpteam heeft een programma van eisen vanuit het stedenbouwkundig plan en beeldkwaliteitsplan meegekregen en heeft hier een aanvullend eisenpakket vanuit de gebruikers aan toegevoegd. Met deze uitgangspunten is het ontwerpteam, via een reeks workshops met de architect, tot een ontwerp gekomen die getoetst is door ACOR, VOV en het projectteam Energiekwartier.

Het ontwerp voor de recreatieve route kent grote uitdagingen vanuit de bedrijfsmatige stakeholders. Het ontwerp is ontwikkeld door IbDH in samenspraak met Uniper, Gasunie, het Magazijn (met huurder de Prael) en Eneco. Uitgangspunten voor de recreatieve route zijn besproken in de klankbordgroep bijeenkomsten van het Energiekwartier.

Voorlopig Ontwerp

Het Energiekwartier maakt geen onderdeel uit van het doorgaande autoverkeersnetwerk, de straten hebben geringe lengtes en de intensiteit van het autoverkeer is laag. In het stedenbouwkundig plan zijn de straten onderverdeeld in straten met- en zonder autoverkeer. Daar waar auto's rijden komt een smalle 3,5 meter brede rijbaan, de straten zonder autoverkeer zijn ingericht als verblijfsgebied, zonder rijbanen (geen niveau verschil). Het Esperantoplein en de recreatieve route zijn bijzondere verblijfsgebieden die het actieve hart van de buurt vormen.

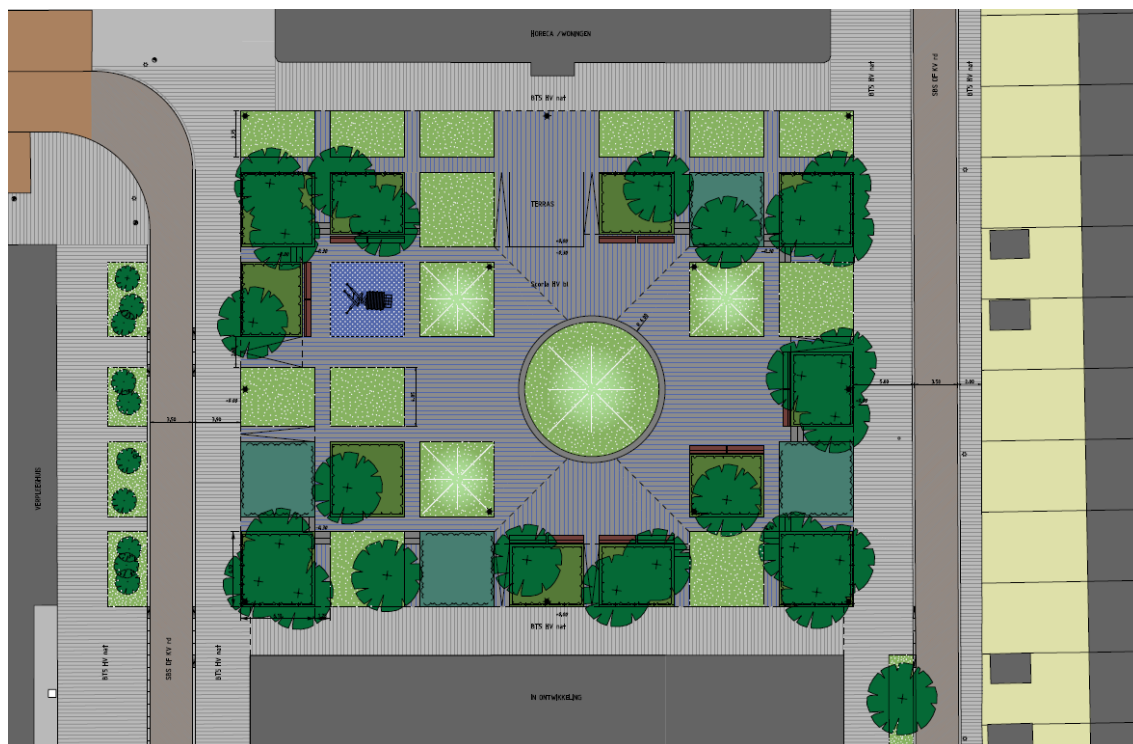
De buurtstraten worden standaard ingericht volgens Residentiekwaliteit, met gebakken klinkers voor de rijbanen en basaltine tegels voor de voetgangersruimten. Het bijzondere karakter en de verblijfskwaliteit van het Esperantoplein en de recreatieve route worden benadrukt met een bijzondere materialisatie die past bij het industriële karakter van het Energiekwartier.

Esperantoplein

Het plein wordt begrensd door twee éénrichtingsstraten en twee royale trottoirs, het pleinvlak is 50x35 meter. Rondom het plein liggen nieuwbouw woningen 'de Esperanto', de tuinen van de woonwerkwoningen van de Boutersemstraat, het Magazijn met hierin studentenwoningen en Brouwerij/café De Prael en het woon-/zorgcomplex het Zamen met op de begane grond dienstverlenende bedrijvigheid.

Een raster van smalle wandelpaden verdeelt het vlak in royale 6x6 meter grote groenvlakken waaruit in het midden een pleinachtige plek is uitgesneden met centraal een 'groene terp'. De groene vlakken bestaan uit gras, strakke haagblokken en enkele kleurrijke beplantingsvakken. De bomen staan in een losse setting in de groene vakken. Door het groen, de bomen en de 'verkaveling' krijgt het plein een

tuinachtige sfeer. Het plein ligt verdiept, 30 tot aflopend in het midden 50cm, waardoor er intimiteit ontstaat. De gras- en beplantingsvakken blijven op de oorspronkelijk hoogte liggen (o.a. i.v.m. de onderliggende vervuilde grond) waardoor het groen en het gras bescherming krijgen door de hogere ligging. Op één van de verharde vlakken is ruimte gereserveerd voor een speeltoestel/aanleiding. In het ontwerp is ruimte opgenomen voor een eventueel terras op het plein ten behoeve van de horeca. De locatie van het Esperantoplein heeft twee specifieke beperkingen; de aanwezigheid van vervuilde grond onder de 1 meter dikke leeflaag en de aanwezigheid van veel (zware) stedelijk kabels en leidingen. Met beide beperkingen is in het ontwerp zo veel mogelijk rekening gehouden.

VO Esperantoplein

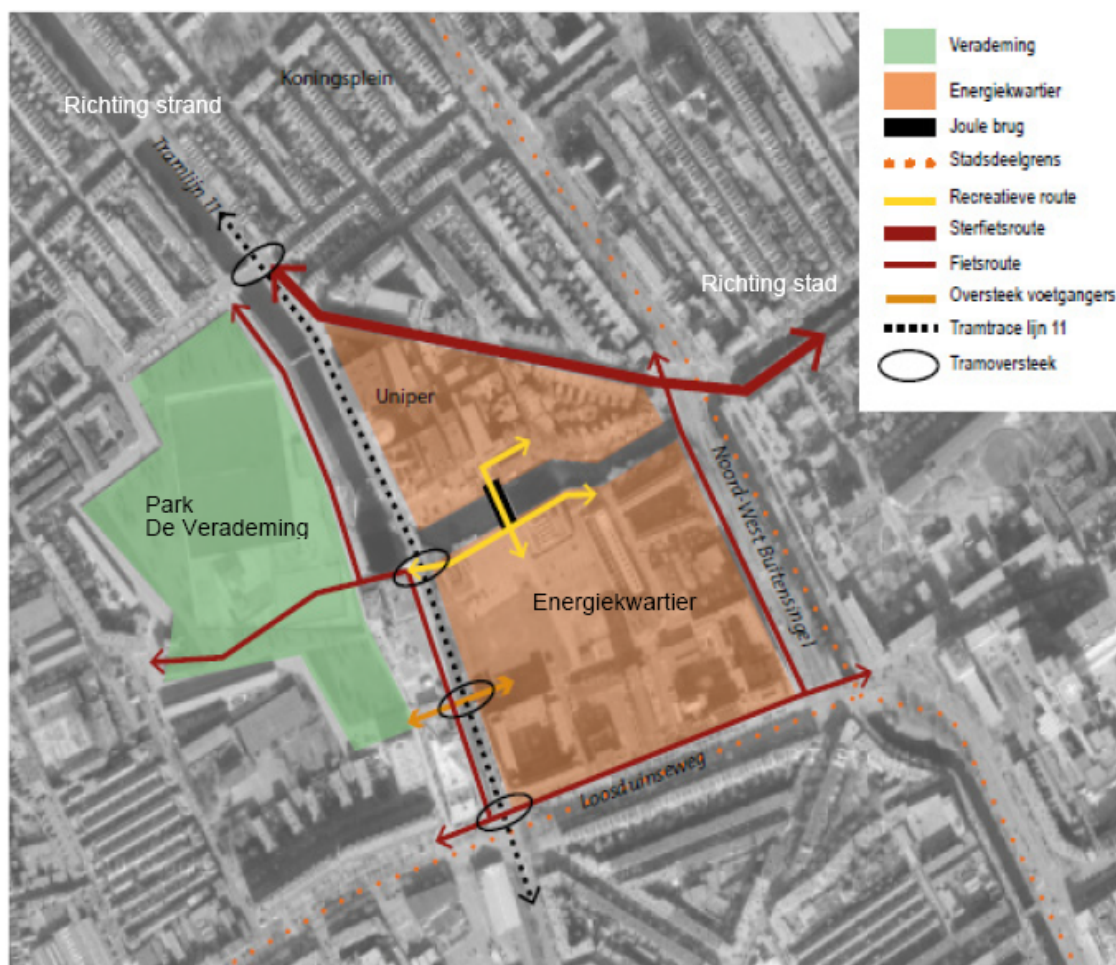
Recreatieve Route

In de huidige situatie is het Energiekwartier slecht verbonden met de Verademing en het Regentesse Kwartier. De bestaande brug over het Verversingskanaal (Joulebrug) is in gebruik als privéterrein van Uniper en het verlengde van de Kleine Veenkade is niet openbaar toegankelijk. Tramlijn 11 heeft enkele onveilige oversteken naar het park De Verademing die niet allemaal op een logische plek liggen.

De aanleg van de recreatieve route moet dit verbeteren. De Joulebrug wordt opengesteld voor fietsers en voetgangers waardoor het Energiekwartier wordt verbonden aan de Kleine Veenkade en Joseph Ledelstraat en hiermee ook de sterfietsroute in de De Constant Rebecquestraat. Hiermee wordt het Energiekwartier voor fietsers optimaal verbonden met de binnenstad en de kust.

Een gedeelte van de route zal lopen over het huidige Uniperterrein. Deze grond blijft eigendom van Uniper maar er wordt een privaatrechtelijke overeenkomst gesloten om de openbare toegankelijkheid te regelen. Er worden nieuwe hekken aangebracht om de veiligheid van het Uniperterrein te garanderen. Bij grootschalig onderhoud of calamiteiten behoudt Uniper de mogelijkheid om de route af te kunnen sluiten. In het ontwerp is rekening hiermee gehouden door het behoud van de twee oude poorten, die normaal open zullen staan.

De zuidelijke kade langs het Verversingskanaal is nu voor een beperkt deel slecht toegankelijk. Achter het gasontvangststation is de kade ontoegankelijk en achter het Magazijn alleen bereikbaar vanuit brouwerij De Prael. Doordat de kade momenteel geen onderdeel is van een route komt dit de zichtbaarheid van het water niet ten goede. In het ontwerp kunnen voetgangers en fietsers binnen de wijk langs het Verversingskanaal achter het Magazijn tussen de Joulebrug en de Van Boecopkade doorsteken. Hiermee wordt fietsverkeer over het Esperantoplein vermeden en ontstaat een aantrekkelijke route langs het water. Vanaf de Joulebrug richting de Verademing wordt het mogelijk om achter het gasontvangststation door te fietsen en lopen langs het water en hier op een veilige manier over de trambaan te steken.

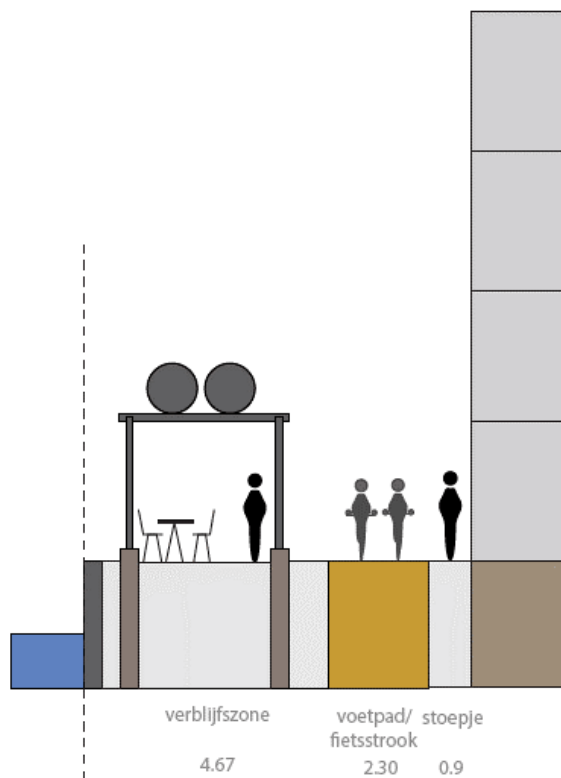
In overleg met HTM is besloten hier geen tramwaarschuingslicht te plaatsen. Er wordt geïnvesteerd in het creëren van overzichtelijke zichtlijnen en nieuw groen blijft laag. Dit geeft zowel de gebruiker als de trambestuurder bij de toekomstige oversteek Asman een goed overzicht. De huidige tramovergang in de hoek Tripstraat komt te vervallen.

Langs het Verversingskanaal zijn nog relictten (betonsteigers, een brug en gebouwen) die de oude industriefunctie van het gebied laten zien. Deze blijven behouden als verblijfsgebied. Ook de nog in gebruik zijnde stadsverwarmingsleidingen en de leidingbruggen dragen bij aan het industriële karakter.

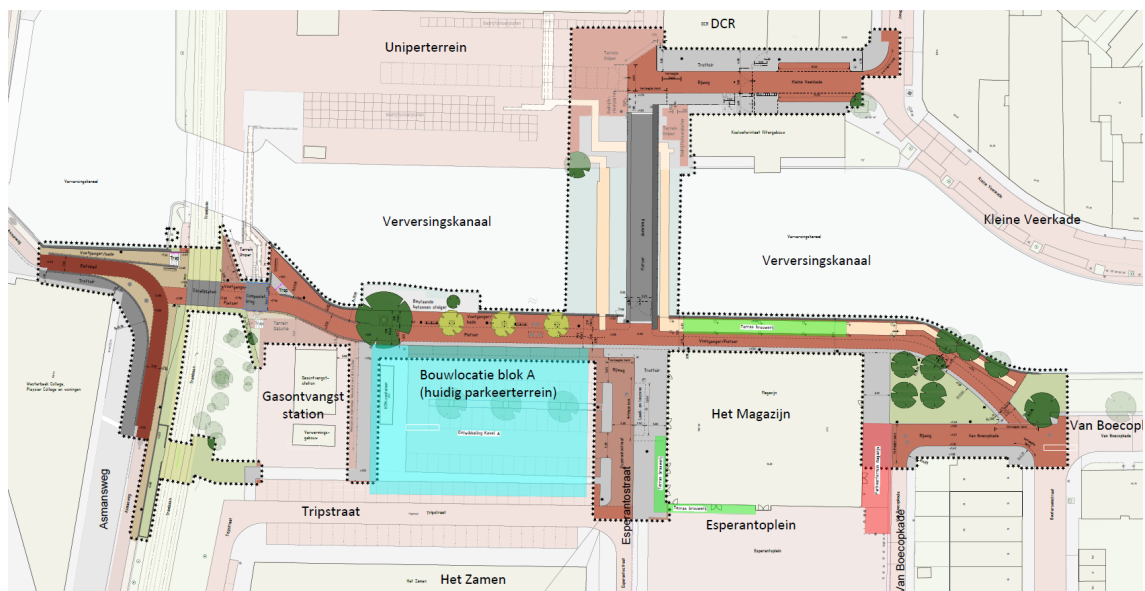
De kade wordt ingericht als voetgangersgebied, waar de fietser binnen een subtiel aangegeven strook te gast is. De strook beoogd voor fietsen wordt vormgegeven met rode gebakken dikformaat klinkers in halfsteensverband, de strook tussen het fietspad en de kade in keiformaat klinkers in elleboogverband. Deze materialisatie wordt zoveel mogelijk consequent langs de kademuur door getrokken in het Energiekwartier tot de groenstrook van de Van Boecopkade. Hiermee krijgt de kade één uitstraling. Het trottoir aan de bebouwingszijde van de fietsstrook wordt vormgegeven in 30x30 betontegels met een basaltine splitlaag. Deze materialen sluiten aan bij de rest van het Energiekwartier waardoor er geen lappendeken van materialen ontstaat.

Tussen het Magazijn en het Verversingskanaal wordt de draagconstructie van de stadsverwarmingsbuizen aangepast om een voldoende breed profiel te krijgen voor een stoepje, de fietsstrook en een loop/verblijfsgebied (met terras van de Prael) onder de leidingbrug.

Het fietspad over het circuit van de Verademing zal getild worden richting de oversteek naar het Energiekwartier om het hoogteverschil met de tram te overbruggen. Het voetgangersgedeelte van het circuit blijft laag. Langs de kade worden in de lijn met de bestaande, markante paardenkastanje drie nieuwe kastanjes toegevoegd. Tussen de bomen worden een aantal Van Alffbanken geplaatst, georiënteerd op het water. Het groen op de hoek langs de Van Boecopkade, krijgt ten opzichte van het andere groen in de wijk, een eigen karakter met verspreide bomen in gras. De oever van de Van Boecopkade zelf is geen onderdeel van scope van de recreatieve route en zal met de bouwplanontwikkeling voor de woningen daar worden mee ontworpen.

profel - naast Magazijn | onder - naast buizen

Ontwerp recreatieve route langs het Verversingskanaal

Beheer

Voor het beheergebied geldt volgens de Kadernota Openbare Ruimte Den Haag 'Residentiekwaliteit'. Dit is het standaard inrichtings- en beeldkwaliteitsniveau en hoort bij de het grootste gedeelte van Den Haag. Het beeldkwaliteitsniveau dat hoort bij residentiekwaliteit is op dit moment beeldkwaliteit B volgens de Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte 2013, publicatie 323 van de CROW. Het Esperantoplein en de recreatieve route zijn in het projectdocument benoemd als bijzondere onderdelen van de openbare ruimte waar voor afwijkende materialen gekozen kan worden. Voor beide onderdelen is een beheerparagraaf waarin de consequenties voor beheer in beeld zijn gebracht.

Esperantoplein

In de bestaande situatie is het Esperantoplein deels tijdelijk ingericht als grasveld en is het deels nog ingericht als parkeerterrein met betonstraatstenen. Met de herinrichting maken de betonnen klinkers (evenals een deel het gras) plaats voor nieuwe bestrating (Scoriabricks) en nieuw groen (groenvakken met gras, heesters of bomen). Scoria Bricks zijn niet opgenomen in het Handboek Openbare Ruimte maar binnen Den Haag een veel toegepast materiaal, en goed te onderhouden. De banken en prullenbanken die worden toegevoegd zijn Haags standaardmateriaal. De lichtmasten worden de Haagse standaard 'Friso Kramer' mast.

Ten opzichte van het huidige situatie zullen de jaarlijkse beheerskosten met ca. € 9.000,- toenemen.

Recreatieve Route

De grenzen van het beheergebied in de huidige situatie komen niet overeen met de grenzen in de nieuwe situatie. De kade langs het Verversingskanaal, tussen de Van Boecopkade en Esperantostraat en achter het gasontvangststation zijn nu niet in beheer als openbare ruimte. Hierdoor zal er sprake zijn van een areaaluitbreiding van ca. 650m² verhard oppervlak en de kademuur achter het Magazijn moet worden toegevoegd aan het beheerareaal van de gemeente.

De verbinding tussen de Kleine Veenkade en de Esperantostraat, met openstelling van de brug over het Verversingskanaal wordt mogelijk doordat Uniper een deel van haar terrein openbaar toegankelijk maakt. Afspraak is dat de gemeente het deel van het Uniperterrein wat openbaar toegankelijk wordt ook in beheer neemt. Dit leidt tot een areaaluitbreiding van circa 350m² verhard oppervlak. De brug over het Verversingskanaal (Joulebrug) is eigendom van de gemeente maar was nog geen onderdeel van het beheerareaal van de gemeente. Na een inspectie, en een eventueel benodigde onderhoudsbeurt, zullen brug en kademuur aan het areaal van Stedelijk Beheer worden toegevoegd.

Ten opzichte van het huidige situatie zullen de jaarlijkse beheerskosten met ca. € 6.600,- toenemen.

Toetsing en advies

Esperantoplein

Het VOV gaf aan dat de rijlopers langs het Esperantoplein 30km/uur moesten worden. Als het brede trottoir aan de plein zijde van de rijlopers parkeerproblemen geeft de gebiedsontwikkelaar worden aangesproken om eventueel benodigde fysieke maatregelen te treffen. Zowel VOV als ACOR vroegen aandacht voor de oversteekbaarheid tussen het Zamen en het Esperantoplein voor mindervaliden.

Advies was een plateau in de rijbaan toe te passen. Dit wordt meegenomen in het DO.

De ACOR heeft ingestemd met het pleinontwerp maar heeft wel verzocht een beheerplan op te stellen. Dit is inmiddels gebeurd.

Recreatieve Route

Het VOV heeft positief geadviseerd over de Recreatieve Route. Aandachtspunt voor het DO was dat de groen voorzieningen rond de oversteek bij de tram laag blijven om zichtproblemen te voorkomen. Het VOV heeft ook geadviseerd geen snorfietsen toe te staan op de Recreatieve Route. Na aanvankelijke kritiek over een 'lappendeken van materialen' is de ACOR positief over voorliggend ontwerp. De ACOR heeft verzocht in de DO-fase langs de kademuur, boven het water, grepen of een trapje op te nemen voor het geval iemand in het water is gevallen.

Financiële aspecten

De aanleg van de Recreatieve Route en het Esperantoplein wordt volledig gedekt uit de grondexploitatie van het Energiekwartier. Dit is een samenwerkingsverband tussen Gemeente, Staedion en ontwikkel-partner Heijmans. De afspraken over bijdragen van partijen zijn vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst (RIS248024). De bijdragen wijzigen niet als gevolg van dit ontwerp.

Beheerskosten

De totaal te verwachten jaarlijkse extra beheerskosten bedragen € 15.600,-. Deze worden gedekt uit Programma 9, Buitenruimte. Het aangepaste begrotingskader op de nieuwe woningaantallen (toevoeging van 475 woningen binnen het bestaande gebied) moet toereikend zijn voor deze toename in beheerskosten (zie RV 248,1997). Dit wordt nader geregeld bij het definitief vaststellen van het VO.

Duurzaamheid en ecologie

Zoals beschreven in de Haagse Nota Mobiliteit staat een duurzame en een gezonde stad centraal. De Recreatieve Route is een veilige en aangename voorziening voor fietsers en voetgangers die bijdraagt aan de bereikbaarheid van het Energiekwartier voor langzaam verkeer. Door de aanleggen worden bewoners en bezoekers verleid om sneller en vaker gebruik te maken van de fiets voor de korte en middellange afstand.

Door in het ontwerp van het Esperantoplein veel groenvakken in plaats van verharding toe te passen is een klimaatbestendig ontwerp gemaakt. In de vakken aangewezen voor beplanting worden waar mogelijk bomen geplant, maar waar dat niet kan vanwege kabels en leidingen worden meerstammige

heesters voorgesteld. Bij de keuze voor beplanting wordt rekening gehouden met ecologische aspecten. Uitgangspunt is een combinatie van inheemse boomsoorten (zoals berken en dennenbomen) en bloesembomen (vogelkers, gele kornoelje, Japanse sierkers). De inheemse soorten zijn belangrijk voor de inheemse insecten. De bloesembomen zijn niet alleen mooi, maar vormen ook een belangrijke drachtplant voor bijen (stuifmeel) en bevatten veel bessen die als voeding dienen voor vogels. Bij de keuze voor de bomen is zorggedragen dat er het gehele seizoen door bloeiende bomen zijn. In de blokhagen is ook gekozen voor inheemse soorten zoals de meidoorn en Gelderse roos, die belangrijk zijn voor insecten en ook weer vogels kunnen voeden en schuilplaatsen kunnen bieden. Broeden lijkt in deze dichtbevolkte wijk onwaarschijnlijk. De keuze voor een heel gemengd en maakt de beplanting minder kwetsbaar voor ziekten. De vrijkomende bomen op het huidige parkeerterrein worden zoveel mogelijk hergebruikt. Langs het Verversingskanaal worden, in de lijn met de bestaande markante paardenkastanje, drie eerder vrijgekomen essen geplant, die een bijdrage leveren aan de foerageroutes van vleermuizen en Voor de verlichting wordt gebruik gemaakt van led-armaturen.

Naast de algemene doelstellingen voor duurzaamheid zijn er ook duurzaamheidseisen voor de uitvoeringsfase geformuleerd. In het contract met de aannemer worden eisen opgenomen over energie-efficiëntie en emissiewaarden voor mobiele werktuigen en rijdend materieel. De in te zetten vrachtwagens moeten minimaal voldoen aan de eisen zoals die gelden in de milieuzone van de gemeente Den Haag. Daarnaast zijn eisen opgenomen om volgens de landelijk geldende en getoetste kwaliteitsnormen gerecyclede materialen toe te passen.

Vervolgtraject

Met dit besluit tot vrijgave voor inspraak voor het concept voorlopig ontwerp, start de inspraakperiode. Tijdens de inspraakperiode zal, indien binnen de corona maatregelen mogelijk, een inloopbijeenkomst gehouden worden. Zo niet, zal gezocht worden naar een online alternatief. Omwonenden zullen hierover per brief op de hoogte worden gesteld.

Na verwerking van de zienswijzen en het eventueel aanpassen van het voorlopig ontwerp zal het plan aan het college en daarop aan de gemeenteraad ter vaststelling worden aangeboden en bij goedkeuring zal de projectorganisatie van het Energiekwartier overgaan tot realisatie. De realisatie zal dusdanig worden gefaseerd dat dit past binnen de andere bouwactiviteiten.